

iz prošlosti

OD ARGUSA DO OBAVEŠTAJNOG KREDITNOG ODSEKA

Za informacione biroe, poput današnjeg Kreditnog biroa pri Udruženju banaka Srbije, u Kraljevini Srbiji nije se znalo sve do Prvog svetskog rata iako oni u svetu nisu bili nepoznati. Posle Prvog svetskog rata i kod nas su se pojavile ustanove sa ambicijama da obavljaju informativnu kreditnu službu finansijskom, trgovačkom, industrijskom i ostalom poslovnom svetu. Sada nam nije poznato kako i na koji način su dolazili do potrebnih informacija ali je očigledno da su te informacije bile nepotpune i nedovoljno pouzdane zbog čega je rad tih informacionih biroa proizveo oštar prigovor i protest Udruženja banaka.

Kada su se pojavili ovi kreditni informacioni birovi imali su, uostalom, kao i svaka novina, da savladaju ogromne teškoće i da sa sebe i svoga poslovanja odstrane razna nedolična sumnjičenja i nepromišljene prigovore. Nazivana su na primer, "špijunskim ustanovama". "Ali zar ne stavlja sebe u položaj takvoga špijuna svaki bankar, trgovac, industrijalac koji s pravom prethodno traži obaveštenja o onome koji mu zahteva kredit pre nego što ga da" - pita se pisac većeg teksta objavljenog u Privrednom pregledu oktobra 1924. godine. Ovo je, po svoj prilici, bio plaćen reklamni prostor jedne od ustanova koja je sebe nazivala kreditnim informacionim biroom.

Reč je o Argusu koji je juna 1924. godine, takođe, u Privrednom pregledu objavio reklamu sledeće sadržine: "Argus je najbolji i najpodesniji izvor za sva obaveštenja uopšte, a naročito za informacije o prosperitetu, bonitetu i imovnom stanju novčanih zavoda i trgovačko – industrijskih preduzeća u Kraljevini SHS, tako i celom svetu. Mnogobrojne i prvoklasne referencije najveće su garancije za brz, tačan i savestan Argusov rad." Argus se nalazio u tada novoj velelepnoj zgradi Akademije nauka u Knez Mihailovoj 35.

Argus je sebe promovisao kao beogradski univerzalni informacioni biro, istakavši da je za srazmerno kratko vreme svoga postojanja i kao jedna novina, koja je imala da se bori sa bezbroj teškoća i predrasuda, pokazala svoj nesumnjiv uspeh i dokazala svu celishodnost i potrebu svoga opstanka.

Za potpunije predstavljanje svoga rada Argus je u istoimenom tekstu priložio i mišljenja brojnih bankarskih i trgovačkih institucija sa kojima je bio u poslovnoj vezi radi pružanja informacija o kreditnim sposobnostima naših

„ARGUS“

je najbolji i najpodesniji izvor za sva obaveštenja uopšte, a naročito za informacije o prosperitetu, bonitetu i imovnom stanju novčanih zavoda i trgovačko-industrijskih preduzeća u Kraljevini SHS tako i celom svetu. Mnogobrojne i prvoklasne referencije najveće su garancije za brz, tačan i savestan „ARGUSOV“ rad
 Adresa: „ARGUS“ Beograd Akademiya Nauka
 Телеграми: Аргус Београд. — Телефон 6-25

trgovačkih, industrijskih i drugih privrednih preduzeća. To su bili: Jugoslovenska banka, Agrarna banka, Industrijska banka, Filijala Praške kreditne banke, Slavonska banka, Bosanska industrijalna i trgovačka banka, Središnja privredna i zadružna banka, Jadranska banka, Fabrika trikotaže Moravija,

Moster tvornica laka, AD za iskorišćavanje sirovina Obnova, Englesko-jugoslovensko trgovačko AD Beograd, Srpsko-švajcarska banka, Danica AD za hemijske proizvode, Savska banka i Dunavski kreditni zavod.

Zgrada Akademije nauka

Samo mesec dana kasnije, novembra 1924. godine, a nakon kritike rada proklamovanih informacionih kreditnih biroa, na sednici Udruženja banaka Nikola Stanarević, član Upravnog odbora je izneo mišljenje da je potrebno obrazovati jedno obaveštajno odeljenje koje bi imalo za dužnost da daje informacije o kreditnoj sposobnosti kako pojedinaca tako i banaka i ostalih trgovačkih i industrijskih preduzeća. Smatrao je, kao i drugi predstavnici banaka i članovi Udruženja banaka, da bi za ovaj posao najpozvanija bila Narodna banka. Svoj stav da bi jedino ova ustanova imala kredibilitet pismeno su dostavili Narodnoj banci. Odgovora dugo nije bilo ali su predstavnici Udruženja u svom naumu bili uporni i u više navrata podsećali Narodnu banku da je ovakav informacioni biro preko potreban zemlji. Na kraju je Narodna banka prihvatila formiranje Obaveštajnog Kreditnog odseka uz svesrdnu pomoć predstavnika Udruženja banaka i on je počeo sa radom u februaru 1929. godine.

Svetlana Pantelić

(Iz monografije Udruženja banaka Srbije:
 "Zajednička kuća svih banaka")